

Συμπόσιο Κλάδου Αναπτυξιακής Ψυχολογίας της ΕΛΠΣΕ

**Αναδυόμενη ενηλικίωση:
Ανθρώπινη ανάπτυξη σε καιρούς ξένους**

Οργανώτρια: Ευαγγελία Γαλανάκη, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Συζητήτρια: Σμαράγδα Καζή, Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

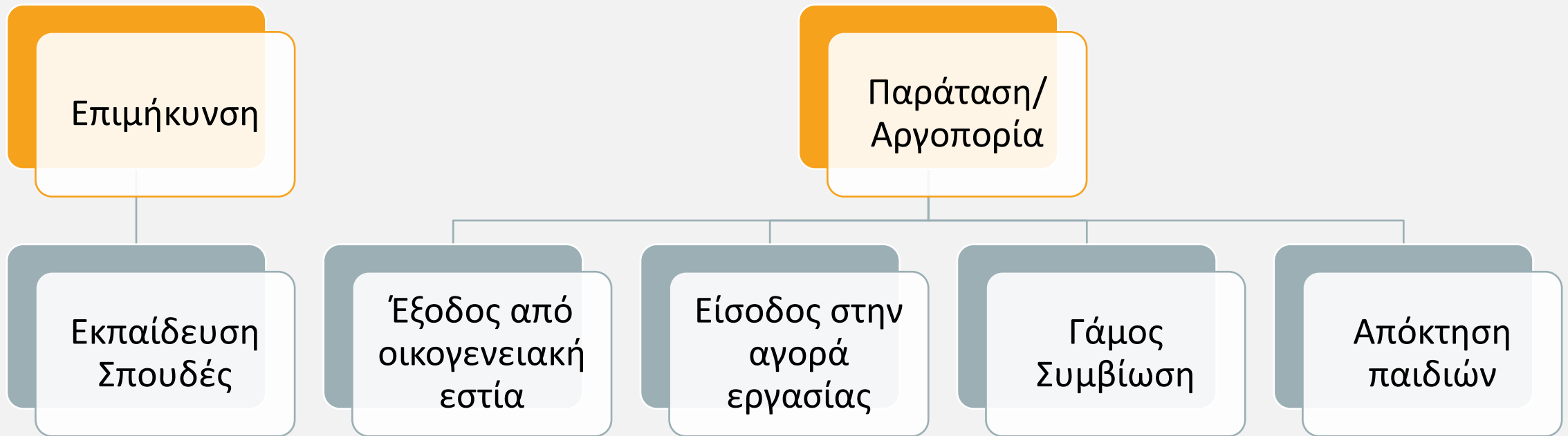
ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΝΗΛΙΚΙΩΣΗ

Αλληλεπίδραση

(Crockett et al., 2022· Johnson et al., 2007· Shanahan, 2015)

Διεθνώς, τις τελευταίες δεκαετίες, μεγάλες ιστορικές και κοινωνικοδημογραφικές αλλαγές επέδρασαν στους 5 δείκτες ενηλικίωσης (Settersten et al., 2005).

ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΝΗΛΙΚΙΩΣΗ: ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ

Ευρώπη

Ομοιότητες και διαφορές μεταξύ χωρών
ως προς τις οδούς προς την ενηλικίωση
(Arnett, 2015· Žukauskienė, 2015)

Μεσογειακές χώρες («μεσογειακό μοντέλο»)

- υψηλή ανεργία και υποαπασχόληση
- οικονομική αβεβαιότητα ή και δυσπραγία
- ελλιπής κοινωνική πρόνοια
- ισχυροί οικογενειακοί δεσμοί

(Ferrera, 1996· Iacovou, 2002, 2010· Iannelli & Smyth, 2008· Scabini, 2000)

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟΙ
ΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

* Άνδρες/Γυναίκες.

** Το υψηλότερο ποσοστό στις OECD χώρες

Πηγή: Eurostat (2021), OECD (2021).

Κοινωνικοδημογραφικοί δείκτες	%
Διαμονή με γονείς (18-24 ετών)	90.5 (93.2/87.7)*
Φοίτηση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση	44** (43/46)*
Ποσοστό ανεργίας	35.0 (31.4/39.3)*
	Έτη
Ηλικία εξόδου από την οικογενειακή εστία	29.6 (30.7/28.4)
Ηλικία πρώτου γάμου	33.7/30.7*
Ηλικίας απόκτησης πρώτου παιδιού (γυναίκες)	30.4

**ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΗ ΕΝΗΛΙΚΙΩΣΗ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΝΗΛΙΚΙΩΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

Οι Έλληνες νέοι 18+ βιώνουν τα αναπτυξιακά γνωρίσματα που εισηγήθηκε ο Arnett (2000) για την αναδυόμενη ενηλικίωση: διερεύνηση ταυτότητας, πειραματισμός/δυνατότητες, αστάθεια, εστίαση στον εαυτό και έντονο αίσθημα ενδιάμεσου (Galanaki & Leontopoulou, 2017· Leontopoulou et al., 2016· Petrogiannis, 2011).

Οι Έλληνες νέοι 18+ εξακολουθούν να νιώθουν «κάπου ανάμεσα» ακόμα και όταν έχουν κατακτήσει κάποιους δείκτες ενηλικίωσης (Vleioras & Mantziou, 2017) και αποδίδουν λιγότερη σημασία από ό,τι οι γονείς τους στα κριτήρια ενηλικίωσης (Vleioras, 2021).

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ
ΚΑΘ' ΟΔΟΝ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΝΗΛΙΚΙΩΣΗ:
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

- Έχουν έντονο αίσθημα του ενδιάμεσου, σε σύγκριση με άλλες χώρες (Galanaki & Leontopoulou, 2017· Galanaki & Sideridis, 2019).
- Βιώνουν υπαρξιακές ανησυχίες, με κυρίαρχη την αναζήτηση νοήματος στη ζωή (Galanaki, Nelson, & Antoniou, in press).
- Βιώνουν δυσκολίες στη διαμόρφωση της ταυτότητας (Tantaros et al., 2018) και αυξημένα εσωτερικευμένα και εξωτερικευμένα προβλήματα, σε σύγκριση με άλλες χώρες (Persike et al., 2020).
- Η οικονομική δυσπραγία και το σχετικό άγχος χαρακτηρίζουν όσους έχουν δυσκολίες στη μετάβαση στην ενηλικίωση (Galanaki & Sideridis, 2019).

Σε σύγκριση με άλλες μερίδες νέων, σε πολλές χώρες οι φοιτητές βιώνουν παρατεταμένο ψυχοκοινωνικό μορατόριουμ (Crocetti et al., 2015· Luycckx et al., 2008· Seiter & Nelson, 2011).

ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΗ ΕΝΗΛΙΚΙΩΣΗ:
ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΣΕ ΚΑΙΡΟΥΣ ΞΕΝΟΥΣ

Πρόεδρος: Ε. Γαλανάκη
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο
Αθηνών

Συζητήτρια: Σ. Καζή
Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και
Πολιτικών Επιστημών

- **Χαρακτηριστικά που θαυμάζουν οι άνθρωποι κατά την αναδυόμενη ενηλικίωση: Διαφορές ως προς το φύλο και την κοινωνικοοικονομική κατάσταση**
Γ. Βλειώρας & Ο. Robinson
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, University of Greenwich
- **Ο σκοπός στη ζωή των αναδυόμενων ενηλίκων κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης**
Σ. Λεοντοπούλου, Κ. Cotton Bronk & J. McConchie
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Graduate University
- **Υποκειμενική εμπειρία ενηλικίωσης, ηθικές αξίες και οπτική του μέλλοντος στην αναδυόμενη ενηλικίωση: Σύγκριση πριν και μετά την οικονομική κρίση**
Ε. Γαλανάκη, Γ. Σιδερίδης & Ε. Αμανάκη
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών,
Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
- **Κίνητρα, άγχος εξετάσεων και ακαδημαϊκή ανθεκτικότητα φοιτητών με και χωρίς μαθησιακές δυσκολίες κατά την περίοδο της πανδημίας**
Φ. Πολυχρόνη, Α. Σ. Αντωνίου & Α. Κατσίκη
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών